

I

Hi ha un silenci angoixant dins la garriga. Un silenci que fa possible la remor de la mar, l'aleteig dels ocells entre fulles i branques de pi, el vol adormissat de mosques verdes. Hi cau a plom el sol de les tres de la tarda —ni un bri de vent remou la pols tranquil·la, la fullaca seca. Pareds de marès tanquen les quaranta quarterades de mates i pins, esparregueres i romaní just a punt de treure flor. La finca es tomba cap a la mar, que reposa en platges on creixen cards. La remor de les ones puja per la costa suau i omple la garriga de records de llibertat. A la garriga hi ha caminois i dreteres que duen sempre, en direccions distintes, cap a fora. Sempre hi ha la mar, i la remor de les ones com una esperança de vegades assumida amb angúnia i temor. La mar que és la vida més enllà d'aquestes parets de marès que tanquen les quaranta quarterades de garriga. La solquen vaixells mandrosos, que deixen un núvol

allargassat —camins intransitables, rutes de fum. De vegades hi ha un cos que bota la paret de marès, i es perd i s'oblida. Dins una nit d'insomni, aleshores, el record el persegueix i vol concretar-lo lluny d'aquí. Però ja pertany al misteri, a les boires d'un món que no és aquest i que comença just devora la mar.

Aquí, ara, el vol adormissat de les mosques enrevolta la pell tibant, els gestos tesos i la por.

Apareix, com de pedra, el rostre del pare Sales dins el silenci de les tres de la tarda. Per un instant s'ha sentit, tota sola, amb una força infinita, la remor de la mar. Al rostre s'ha format l'ordre de partir. Surten de la barraca amb la pell aferrada a la roba, les mans suades, el sexe encara tremolós.

Hi ha la soledat en aquest caminó cap a l'edifici. Les cames dubten en el seu moviment seguint la negra figura del pare Sales, quatre passes davant, dins un silenci que fa renéixer, a poc a poc, renous confusos de la garriga. Una ombra humida i l'olor de la cuina els envesteixen en entrar per la porta de l'est, l'única per on entren exclusivament els frares i els seminaristes, la que dona tot d'una a l'escala més estreta. En arribar al primer pis, la figura del pare superior que, capbaix, es passeja pel corredor de banda a banda de l'edifici els sobta a tots tres. El pare Sales camina més de pressa. Els fa un gest i ells l'en-

tenen: de pressa, de pressa, el pare superior els dóna l'esquena però està a punt d'arribar als finestrals de l'enfront i, si es gira, li demanarà explicacions.

El pare Sales fica la clau dins el pany, entra a la cel·la i fa l'ordre que passin aviat. És quan ells tornen a veure aquell rostre, ara preocupat per si el pare superior els haurà vist entrar. Ha tancat la porta i per un moment sembla que el desassossegui la buidor d'aquest instant: no vol topar-se amb les mirades aterrides d'ells dos, se'n va a la finestra i els deixa sols, que ocupin i omplin la cel·la. Es gira al cap d'un temps diluït en la voluntat d'absència i camina cap a la porta. Abans, els ha fet un gest per immobilitzar-los. El pare Sales guaita al corredor, després els mira, ara amb el rostre descompost i tremolós, i dóna l'ordre:

—Vés-te'n a estudiar. Després de classe vine a veure'm. No baixis a *recreo*.

En Gori Montcada reacciona mecànicament i abans de sortir no gosa mirar en Miquel Moragues, per por que se li pugui detectar a la mirada algun vestigi de complicitat. No diu res, gira en rodó i les seves passes ressonen dins el cervell d'en Miquel, que no troba ni un sol color on refugiar els ulls. Fa d'esma els moviments per asseure's a la cadira del davant de la taula i espera que el pare Sales s'assegui primer o li mani que ho faci ell, com moltes

vegades que ordena en un prestatge de fusta les capsetes de llumins buides. El pare Sales col·lecciona les capsetes de la sèrie de monstres d'abans del diluvi. Els té ordenats per l'alçària que la capseta atribueix a aquells éssers. De vegades comenta que no hi ha manera que li pugin al seminari aquella on hi ha pintat el *Baluchitherium*, i parla del que devia menjar. Els estima, aquells monstres, i en lamenta la desaparició. Així ho havia volgut Déu. Li pega per temporades de tenir les capsetes dretes o tombades. Sovint diu a tota la secció que el col·leccionisme és una manera molt aconsellable de passar el temps lliure, i és així que entre tots s'ha establert l'intercanvi i el comerç de segells. El pare Sales, durant les passejades, sol parlar de les seves capsetes al grup que l'enrevolta i diu que, quan tengui diners, es farà fer una capsa gran amb tapadora de vidre per guardar les capsetes de la sèrie de monstres —car així com ara estan, entra algú a la cel·la i toca una capseta o una altra, i sempre hi ha el perill que es perdin o siguin malmenedes.

Però ara no ha col·locat cap capseta, ni tan sols se les ha mirades de cua d'ull. S'asseu i fa un gest amb el cap perquè en Miquel Moragues també s'assegui. Per la finestra s'escola un airet fresc, que transporta el pol·len dels entorxesis i el silenci que

dorm en tota la garriga. Lluny, com de somni, la remor de la mar, que ara s'alça com una queixa.

El pare Sales no el mira. Cerca entre els calaixos un llapis verd fosc i obre una carpeta negra, de taula, que en obrir-se crea un misteri més en el cor d'en Miquel Moragues. Treu un full, i per un moment sembla que començarà a dibuixar el perfil del darrer monstre de la sèrie, com sol fer en parlar, més o menys distret, dels problemes de la secció. Traça una corba dubtosa, potser una esquena, però torna a deixar el llapis dins el calaix, plega les mans i li puja de cop la sang al rostre. Mira en Miquel un instant, i en Miquel es nota els ulls travessats per un llamp. És quan es tem que les pipelles li tremolen, que el món s'emboira, que els polsos el colpegen. Només veu la corba verda al full de paper i li creix pel clatell una remor d'ones colpejant la blanca sabonera de roques. Potser és una llàgrima això que li cou als ulls. Quasi el fa vomitar la corba verda al full de paper, la corba —i ara ho veu— que perfila l'esquena d'algun monstre d'abans del diluvi, un monstre com de fang negre.

Amb la dreta, el pare Sales s'estira un per un els dits de la mà esquerra i se sent un xisclet que esglaia, perquè tal volta és la veu. La veu del pare Sales, que ara voldrà ser la de la consciència. Estreny el puny, més per saber on acaba el seu cos que

no per contreure un compromís davant en Miquel Moragues. S'espolsa una màniga de l'hàbit i mira el cel net, creuat per un núvol lent que li recorda un monstre de la col·lecció. *Tyrannosaurus*. Els núvols. Damunt la taula, entre la fusta i el vidre, una verge de Murillo plastificada mira els núvols, també. El pare Sales podria començar per la Verge. Però la gravetat del cas el fa dubtar i només se li ocorren paraules desordenades, com si les arrossegàs una bufada de vent dins un carreró estret sense sortida. L'horabaixa aspergeix la seva calma semblant a la mort, però ell sap que ara la cel·la és l'únic infern possible. No es tem de la duríssima expressió del seu rostre i per un moment voldria deixar-ho anar, posar-ho tot en mans del director espiritual.

En Miquel Moragues no té noció del temps que li ha anat passant per damunt. Una llarga tremolor, la pell de gallina, un gemec ofegat i la remor llunyana de la mar: només això, que no pot explicar ni explicar-se, podria guardar-lo del pare Sales. Recorda en Gori Montcada i la seva pell, i se l'imagina a l'aula d'estudi, encara més desemparat. A poc a poc aconsegueix adonar-se dels seus propis, mínims moviments, retorna al món i va creant el seu entorn, delimita els objectes de la cel·la. Creu que no és tan dura com abans l'expressió del pare Sales. Es va descongestionant, potser ara mateix haurà de donar

compte dels seus actes. Hi ha un Crist a la creu, de butxaca, damunt la taula. En Miquel Moragues se'l mira una estona llarga, fins que la boira esborra la cel·la i el temps i només queda el Crist. Els remor-diments li construeixen com una torre de paraules. Tot ho donaria de cop per fer desaparèixer aquest dia sencer i quedar-se per sempre davant la creu a punt de ser besada. Sent paraules i oracions de con-trició que recorda dels darrers exercicis espirituals, les va reproduint amb la mateixa entonació de plor dins la fosca. Per primera vegada des que els ha tro-bat el pare Sales, es tem del pecat. Crida en silenci el Crist i recorda tot d'una la mare. Se sent amb les mans fermades, sense cap veu molt endins que li contesti les preguntes de la soledat. Potser cauria de genolls davant el pare Sales, demanaria perdó i ploraria llargament. L'inspector mira l'infinit per la finestra i li diu:

—¿Què t'estimes més? ¿Contar-m'ho a mi o que...

S'atura. ¿O què? En Miquel voldria en tot cas contar-s'ho ell mateix a la capella. Però ha fet una capadeta i sap que ara, d'un moment a l'altre, li ani-ran sortint les paraules com d'una estreta de cilici. Sap que tornarà a viure els fets des de l'angúnia, no des del joc.